



รูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
**A Learning Management Model for the Course "His Majesty the King's
Philosophy for Local Development" to Enhance Undergraduate Students'
Competency in Learning Management, Faculty of Education, Rajabhat
Mahasarakham University**

เจษฎากรณ์ รันศรี^{1*}, สมควร นามสีฐาน²

^{1,2}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, ขอนแก่น, ประเทศไทย

Jesadakorn Ransri¹, Somkhuau Namseethan²

^{1,2}Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Khon Kaen, Thailand

✉: * aj.jedsadakorn@gmail.com

(*Author Corresponding Email)

Received: 02 January 2025; Revised: 14 April 2025; Accepted: 20 December 2025

© The Author(s) 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research Development: R&D) มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ๑. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และความต้องการจำเป็น 2. พัฒนารูปแบบ 3. ทดลองใช้รูปแบบ 4. ประเมินผลการใช้รูปแบบ มีกระบวนการ 4 ขั้นตอนคือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการ ความต้องการจำเป็น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาศาสตร์พระราชา ปีการศึกษา 2/2567 จำนวน 135 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน Krejcie and Morgan กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คืออาจารย์ผู้สอน รายวิชาศาสตร์พระราชา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม รวมจำนวน 9 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1. แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ความต้องการ ความต้องการจำเป็น มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 1.00 2. และแบบสัมภาษณ์ ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1 หลักการ 2 วัตถุประสงค์ 3 เนื้อหา 4 การจัดการเรียนรู้ และ 5 การวัดและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชา 2. คู่มือการใช้รูปแบบ ระยะที่ 3 การใช้รูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) รูปแบบ 2) เครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบ 3) แบบประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ ระยะที่ 4 ประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความพึงพอใจรูปแบบ ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็น พบว่า โดยภาพรวมมีค่า PNI Modified ($PNI_{modified} = 0.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือด้านสื่อ/

แหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์ (PNI_{modified} = 0.32) รองลงมาคือด้านเนื้อหาวิชา (PNI_{modified} = 0.28) ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ (PNI_{modified} = 0.26) ด้านผู้เรียน (PNI_{modified} = 0.18) รูปแบบประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา การจัดการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล ใช้กระบวนการเรียนรู้ คือ 1. ระบุนิยามคำถาม 2. แสวงหาสารสนเทศ 3. สร้างองค์ความรู้ 4. การสื่อสารองค์ความรู้ 5. ประเมินองค์ความรู้ ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.22/83.89 ซึ่งถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ การเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนที่ 14.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.47 และมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนที่ 25.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.79 เมื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพึงพอใจต่อการพัฒนาตามรูปแบบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.66 S.D. = 0.30) ประสิทธิภาพของรูปแบบ พบว่า ด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. 0.34) ด้านความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.73, S.D. 0.37)

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้, รายวิชาศาสนาสุทธพระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น, การจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี

Abstract

This research aimed to: 1) study the current conditions, needs, and necessities; 2) develop the model; 3) implement the model; and 4) evaluate the learning management model for the course "His Majesty the King's Philosophy for Local Development" to enhance undergraduate students' competency in learning management, Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University. This was a Research and Development (R&D) study conducted in four phases: Phase 1 studied the current conditions, needs, and necessities. The sample group consisted of 135 undergraduate students from the Faculty of Education, academic year 2/2024, determined using Krejcie and Morgan's sample size formula. Key informants were nine instructors teaching the course "His Majesty the King's Philosophy" in the Faculty of Education, selected by purposive sampling. Research tools included: 1) a questionnaire on current conditions, needs, and necessities (with an overall reliability of 1.00), and 2) an interview form. Phase 2 focused on developing the model, which comprised five components: 1) principles, 2) objectives, 3) content, 4) learning management, and 5) assessment and evaluation. Tools used in this phase were: 1) the developed learning management model, and 2) the model user manual. Phase 3 involved the trial of the model. Research tools included: 1) the model, 2) the user manual, and 3) a satisfaction evaluation form. Phase 4 assessed the implementation of the model. The tool used was the model effectiveness evaluation form. Data were analyzed using mean, standard deviation, PNI Modified, efficiency values (E_1/E_2), and academic achievement scores. The findings of the research are as follows: 1. The necessity needs showed that, overall, the PNI_{modified} was 0.25. When considered by aspect, the highest need was for media/learning resources and equipment (PNI_{modified} = 0.32), followed by content (PNI_{modified} = 0.28), learning environment and atmosphere (PNI_{modified} = 0.26), and learners (PNI_{modified} = 0.18). 2. The model comprised principles, objectives, content, learning management, and assessment and evaluation. The learning process consisted of: 1) identifying questions, 2) searching for information, 3) constructing knowledge, 4) communicating knowledge, and 5) evaluating knowledge. 3. The learning management model

showed an efficiency (E_1/E_2) of 80.22/83.89, which exceeds the predetermined criterion of 80/80. Comparing pre- and post-instruction, students' learning achievement after instruction was significantly higher than before at the .05 level. Overall satisfaction with the model was at the highest level ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.30).⁴ The model's effectiveness was found to be at the highest level in terms of appropriateness ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = 0.34) and usefulness ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.37).

Keywords: Learning Management Model, His Majesty the King's Philosophy for Local Development, Undergraduate Students' Competency in Learning Management

1. บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญและเป็นเครื่องในการสร้างคน สร้างสังคม สร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 อีกทั้งเป็นรากฐานของประเทศซึ่งมีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนพัฒนาและสร้างความเจริญให้กับประเทศให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและสมบูรณ์ เป้าหมายสำคัญของการศึกษามีไม่เพียงแต่การผลิตผู้มีความรู้ความสามารถเท่านั้น แต่ทุกภาคส่วนจะต้องร่วมกันสร้างเด็กและเยาวชนของชาติให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒0 ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-พ.ศ.๒๕๘๐) ได้ระบุไว้ว่า ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อน สำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดย ภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอีก ๒0 ปีข้างหน้า"ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ ดีเก่งและมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งคนไทยในอนาคต จะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์อดออม โอบอ้อมอารีมีวินัย รักษาศีลธรรมและ เป็นพลเมืองดีของชาติมีหลักคิดที่ถูกต้อง สอดคล้องกับ Office of the National Economic and Social Development Council ที่มุ่งพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ประเทศไทย วิสัยทัศน์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 กำหนดไว้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน กล่าวคือ "คนไทยทุกคนได้รับการศึกษา และการเรียนรู้ ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข และยังสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21" โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ 2) การผลิตและพัฒนาากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 3) การพัฒนาศักยภาพ คนทุกช่วงวัย และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียม ทางการศึกษา 5) การจัดการศึกษาเพื่อเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6) การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการ ดังนั้นหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับนี้ คือ การกำหนดเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDG) เศรษฐกิจพอเพียงและโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งได้กำหนด

เป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาในระยะ 20 ปี ในด้านระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) กล่าวคือ หน่วยงาน สถานศึกษาและสถาบันการศึกษาทุกแห่งสามารถบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพด้วยคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล จัดให้มีระบบการจัดสรรและใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่ก่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้บรรลุศักยภาพและขีดความสามารถของตนและส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมที่มีศักยภาพและความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทุน และร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยเฉพาะสถานประกอบการ สถาบันและองค์กรต่าง ๆ ในสังคมและผู้เรียน ผ่านมาตรการทางการเงินและการคลังที่เหมาะสม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) กำหนดวิสัยทัศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันที่ผลิตบัณฑิตที่มี อัตลักษณ์ มีคุณภาพ มีสมรรถนะและเป็นสถาบันหลักที่บูรณาการองค์ความรู้สู่นวัตกรรมในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ มีพันธกิจผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ มีทัศนคติที่ดี เป็นพลเมืองดีในสังคมและมีสมรรถนะตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต วิจัยสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ มุ่งเน้นการบูรณาการเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม พัฒนาท้องถิ่นตามศักยภาพ สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของชุมชน โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยี และน้อมนำแนวพระราชดำริสู่การปฏิบัติ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชนให้มีคุณธรรมและความสามารถในการบริหารงานเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม บริหารจัดการทรัพยากรภายในมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพด้วยหลักธรรมาภิบาลพร้อมรองรับบริบทการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนาครู กำหนดกลยุทธ์ 1. ปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตร์ หลักสูตรศึกษาศาสตร์และกระบวนการผลิตให้มีสมรรถนะเป็นเลิศ เป็นที่ยอมรับด้วย School Integrated Learning และสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ 2. พัฒนาสมรรถนะครูของครูให้มีความเป็นมืออาชีพ 3. ป้อนเฉพาะนักศึกษาครุศาสตร์ นักศึกษาศึกษาศาสตร์ให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ พร้อมด้วยจิตวิญญาณความเป็นครูและคุณลักษณะ 4 ประการ คือ 1) มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง 3) มีงานทำมีอาชีพ 4) เป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย ยุทธศาสตร์ที่ 3 การยกระดับคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดกลยุทธ์ คือ 1. ปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ทันสมัยและพัฒนาหลักสูตรใหม่ในรูปแบบสหวิทยาการ ที่ตอบสนองการพัฒนาท้องถิ่นและสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ 2. พัฒนาศักยภาพผู้สอนให้เป็นมืออาชีพ 3. พัฒนาห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการผลิตบัณฑิต 4. ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้บูรณาการกับการทำงานและเสริมสร้างทักษะและจิตสำนึกในการพัฒนาท้องถิ่น 5. ผลิตบัณฑิตได้ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ทั้งด้านสมรรถนะวิชาชีพ ทักษะบัณฑิต ศตวรรษที่ 21 และคุณลักษณะ 4 ประการ คือ (1) มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง (2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง (3) มีอาชีพ มีงานทำและ (4) มีความเป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย 6. จัดทำแผนพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในลักษณะการ Reprofile อย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมถึงระยะเวลาและขั้นตอนการ

ดำเนินการ (Timeline) ในการปฏิบัติอย่างชัดเจน (ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 579, 2561)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้ดำเนินการปรับทิศทางการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกยุคเศรษฐกิจไทย เศรษฐกิจฐานความรู้เทคโนโลยี และสังคมยุคดิจิทัลการพัฒนาองค์กรและกำลังคนสู่ศตวรรษที่ 21 (21 st Century Skills นโยบายการพัฒนาของประเทศ Thailand 4.0 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนยุทธศาสตร์สถาบันอุดมศึกษาระยะ ๑๕ ปี นำมากำหนดทิศทางการพัฒนาทางวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามให้สอดคล้องกับการเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่น ตามกรอบยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) มหาวิทยาลัยจะต้องปรับเปลี่ยนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้เป็นไปตามความต้องการกำลังคนของการพัฒนาท้องถิ่น พื้นที่และประเทศโดยมีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาการดูแลและพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นและพื้นที่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นการพัฒนาคณะครุศาสตร์ให้มีคุณภาพ ให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ให้มีศักยภาพยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน มุ่งสู่ความเป็นเลิศที่มีความโดดเด่นและเป็นอัตลักษณ์ของตนเองคณะฯ จำเป็นต้องบริหารจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัย มีความยืดหยุ่น รวดเร็วและโปร่งใส จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการทำ SWOT ได้สรุปประเด็นปัญหาจุดอ่อน จุดแข็งอุปสรรค และโอกาสไว้ในภาคผนวก จากข้อมูลดังกล่าว คณะฯ จึงได้นำมาใช้ในการจัดการปรับทิศทาง วิสัยทัศน์เป้าหมาย นโยบาย พันธกิจและแผนยุทธศาสตร์คณะครุศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ผลิตและพัฒนาครูมืออาชีพ กลยุทธ์ 1 พัฒนาคุณภาพหลักสูตร เนื้อหาสาระรายวิชาและกระบวนการผลิต ให้มีสมรรถนะเป็นเลิศ เป็นที่ยอมรับด้วย School-integrated Learning (SIL) และสอดคล้องกับความต้องการของประเทศโดยบูรณาการการเรียนรู้ร่วมกับโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพครูกลยุทธ์ พัฒนาสมรรถนะอาจารย์คณะครุศาสตร์ให้มีความเป็นมืออาชีพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยเน้นการถ่ายทอดความรู้การนิเทศและมีประสบการณ์การสอนในโรงเรียน กลยุทธ์ 3 บ่มเพาะนักศึกษาครุศาสตร์ให้มีความสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ จิตวิญญาณความเป็นครูและคุณลักษณะ 4 ประการ กลยุทธ์สร้างรากฐานโรงเรียนสาธิตให้เป็นศูนย์ฝึกปฏิบัติการและต้นแบบการพัฒนาครูและพัฒนาผู้เรียน กลยุทธ์ 5 ส่งเสริมสมรรถนะครูประจำการ โดยเฉพาะผู้ที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัย และบ่มเพาะสมรรถนะใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง กลยุทธ์ 6 สร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับบัณฑิตครูของมหาวิทยาลัยเข้าสู่วิชาชีพครู ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ กลยุทธ์ 7 พัฒนาหลักสูตรเดิมให้ทันสมัย และพัฒนาหลักสูตรใหม่ในรูปแบบสหวิทยาการที่ตอบสนองการพัฒนาท้องถิ่น และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ 8 พัฒนาห้องปฏิบัติการ/สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ กลยุทธ์ 9 พัฒนาศักยภาพผู้สอนและบุคลากรสายสนับสนุนให้เป็นมืออาชีพ กลยุทธ์ 10 พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการทำงาน (สหกิจศึกษา/WIL/Start up/SIL) เสริมสร้างทักษะและจิตสำนึกในการพัฒนาท้องถิ่น กลยุทธ์ 11 พัฒนาคุณภาพการผลิตบัณฑิตได้ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตทั้งด้านสมรรถนะวิชาชีพ ทักษะบัณฑิตศตวรรษที่ 21 และคุณลักษณะ 4 ประการ

รายวิชาศาสตรพระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เป็นรายวิชาใหม่ในหมวดวิชาบังคับของนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จุดมุ่งหมายของรายวิชาเพื่อให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักการทรงงาน หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืน และหลักการของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ฉลาดรู้เพื่อการพัฒนาชุมชนต้นแบบตามศาสตรพระราชาสู่การพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมและร่วมมือกันทำงานโดยบูรณาการแบบองค์รวมกับทีมภาคีเครือข่าย เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้สัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ มีกระบวนการคือนักศึกษาต้องมี คือ 1. ความสามารถในการสอน นักศึกษาสามารถใช้วิธีการสอนอย่างหลากหลายตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทันเหตุการณ์ ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม สามารถใช้คอมพิวเตอร์รวมถึงโปรแกรมทางคณิตศาสตร์มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนได้ มีทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยและภาษาอังกฤษและมีความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน เข้าใจธรรมชาติของนักเรียน ซึ่งสอดแทรกไปในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง 2. ความสามารถด้านวิชาการ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเนื้อหาวิชาของการสอน จนสามารถนำไปใช้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะและมีวิจรรณญาณในการแก้ปัญหา ตระหนักในคุณค่าของสังคมศึกษา และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู รวมทั้งมีความสามารถในการวิจัย การวัดและการประเมินผลการผลิตสื่อและนวัตกรรมเพื่อใช้ในการเรียนการสอน วิเคราะห์หลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรและนำความรู้ไปบูรณาการกับการสอนวิชาอื่นๆ ได้ 3. ด้านคุณธรรม นักศึกษามีจรรยาบรรณวิชาชีพครู ใช้หลักธรรมในการดำเนินชีวิต มีความอดทน อดกลั้น ซื่อสัตย์สุจริต และมีศีลธรรม 4. ด้านบุคลิกภาพมีทักษะทางสังคมทำให้นักศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้ ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้ เป็นคนดี มีน้ำใจ/เอื้ออาทรศิษย์ รักงานสอน ใฝ่รู้ ใฝ่ก้าวหน้า รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน เสมอต้นเสมอปลาย มีจิตสาธารณะและสามารถบริหารจัดการงานของตนเองได้ แต่งกายสุภาพเรียบร้อย

ดังนั้นเพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการสำคัญของศาสตรพระราชา ซึ่งเป็นวิธีการแห่งศาสตรพระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) และแผนยุทธศาสตร์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตรพระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัยจะได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตรพระราชา เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามและให้อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาสามารถนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ศาสตรพระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตรพระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2.2 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2.3 เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2.4 เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางของศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาศาสตร์พระราชา ปีการศึกษา 2/2567 จำนวน 135 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน Krejcie and Morgan ที่ใช้การพัฒนารูปแบบ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอน รายวิชาศาสตร์พระราชา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม รวมจำนวน 9 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ระยะที่ 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยได้ทำการสนทนากลุ่มเฉพาะกับผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 รูป/คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 3 รูป/คน และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการสอน จำนวน 3 รูป/คน รวมทั้งหมดจำนวน 9 คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ระยะที่ 3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

ระยะที่ 4 ประเมินการใช้รูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญประเมินรูปแบบ จำนวน ๙ รูป/คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๓ รูป/คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน ๓ รูป/คน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๓ รูป/คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์แนวทางการจัดการเรียนรู้ หาคุณภาพโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index

of Item Objective Congruence: IOC) พบว่าได้ค่า 1.00 นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับ นักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ $\alpha = 0.76$ จึงนำไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ต่อไป

ระยะที่ 2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) นำประเด็นการสนทนากลุ่มฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมและสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ความถูกต้องตามหลักภาษาและความกระชับรัดกุมชัดเจนในการใช้ สำนวนภาษา แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : IOC) พบว่าได้ค่า 1.00 นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงประเด็นการสนทนากลุ่ม และจัดทำประเด็นการสนทนากลุ่มฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการสนทนากลุ่มต่อไป

ระยะที่ 3 แบบประเมินประสิทธิภาพ หากคุณภาพโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่าได้ค่า 0.98 แบบประเมินความพึงพอใจ หากคุณภาพโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่าได้ค่า 1.00 นำแบบสอบถามไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่อไป

ระยะที่ 4 แบบประเมินประสิทธิผล ด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ หากคุณภาพโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่าได้ค่า 1.00 นำแบบสอบถามไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 135 คน ได้แบบสอบถามกลับคืน 135 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำมา วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน

ระยะที่ 2 บันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) นำมาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปประเด็น จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) และแบบประเมิน โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 3 ประเมินประสิทธิภาพรูปแบบ ตามเกณฑ์ 80/80 เปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ ระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน โดยการทดสอบ t – test ประเมินความพึงพอใจรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิผลรูปแบบ และด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ผลการวิจัย

เมื่อทำการศึกษา การจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับ



คุณภาพนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 สภาพปัจจุบัน ความต้องการ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์
พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปรากฏดังตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน ความต้องการ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์
พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

การจัดการเรียนรู้รายวิชา ศาสตร์พระราชา	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			ความต้องการ จำเป็น (PNI)	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล		
1. ด้านผู้เรียน	3.95	0.56	มาก	4.65	0.25	มากที่สุด	0.18	4
2. ด้านเนื้อหาวิชา	3.64	0.31	มาก	4.68	0.25	มากที่สุด	0.28	2
3. ด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์	3.53	0.45	มาก	4.65	0.25	มากที่สุด	0.32	1
4. ด้านสภาพแวดล้อมและ บรรยากาศการเรียนรู้	3.68	0.38	มาก	4.64	0.36	มากที่สุด	0.26	3
โดยเฉลี่ยรวม	3.70	0.43	มาก	4.66	0.28	มากที่สุด	0.25	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๗๐, S.D. = ๐.๔๓)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านผู้เรียน ($\bar{X}$ = ๓.๙๕, S.D. = ๐.๕๖) รองลงมา
คือด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = ๓.๖๘, S.D. = ๐.๓๘) ด้านเนื้อหาวิชา ($\bar{X}$ = ๓.๖๔,
S.D. = ๐.๓๑) และด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์ ($\bar{X}$ = ๓.๕๓, S.D. = ๐.๔๕)

ความต้องการ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = ๔.๖๖, S.D. = ๐.๒๘) เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านเนื้อหาวิชา ($\bar{X}$ = ๔.๖๘, S.D. = ๐.๓๕) รองลงมาคือด้าน
ผู้เรียน ($\bar{X}$ = ๔.๖๕, S.D. = ๐.๓๕) ด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์ ($\bar{X}$ = ๔.๖๕, S.D. = ๐.๒๕) ด้าน
สภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = ๔.๖๔, S.D. = ๐.๓๖)

ความต้องการจำเป็น โดยภาพรวมมีค่า PNI Modified (PNI_{modified} = ๐.๒๕) เมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้าน ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์ (PNI_{modified} = ๐.๓๒) รองลงมา

คือด้านเนื้อหาวิชา ($PNI_{modified} = 0.28$) ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.26$) ด้านผู้เรียน ($PNI_{modified} = 0.18$)

4.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) การจัดการเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผล มีหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 5 Module คือ Module 1 หลักการทรงงาน Module 2 หลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา Module 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง Module 4 โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ Module 5 ชุมชนยั่งยืนตามศาสตร์พระราชา Module 6 การประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาในการดำรงชีวิตผล

4.3 ประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตามเกณฑ์ 80/80

การประเมิน	N	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	$\bar{X}$	ร้อยละ
ระหว่างเรียน	330	30	722	24.07	80.22
หลังเรียน		30	755	25.16	83.98

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.22/83.98 ซึ่งถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ ระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน โดยการทดสอบ t – test

คะแนน	N	$\bar{X}$	S.D.	t	df	P
ก่อนเรียน	30	14.63	2.47	15.04	22	.000
หลังเรียน	30	25.16	1.79			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนที่ 14.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.47 และค่าเฉลี่ยหลังเรียนที่ 25.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.79 เมื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความพึงพอใจต่อรูปแบบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$ S.D.= 0.30) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1. ด้านผู้สอน พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$ S.D.= 0.21) 2. ด้านสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$ S.D.= 0.37) 3. ด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้ พบว่าภาพรวมมี

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$ S.D.= 0.19) 4. ด้านความพึงพอใจในตนเอง พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.63$ S.D.= 0.43)

4.4 ประสิทธิภาพของรูปแบบ พบว่า ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.62$, S.D. 0.34) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านหลักการ ($\bar{X}=4.77$, S.D. 0.28) รองลงมาคือด้านวัตถุประสงค์ ($\bar{X}=4.66$, S.D. 0.32) ด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.63$, S.D. 0.31) ด้านกระบวนการพัฒนา ($\bar{X}=4.54$, S.D. 0.41) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.52$, S.D. 0.38)

ความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.73$, S.D. 0.37) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านวัตถุประสงค์ ($\bar{X}=4.77$, S.D. 0.35) รองลงมาคือด้าน เนื้อหา ($\bar{X}=4.77$, S.D. 0.31) ด้านหลักการ ($\bar{X}=4.73$, S.D. 0.31) และการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.69$, S.D. 0.39)

5. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม” ซึ่งผลการวิจัย สามารถอภิปรายได้ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

5.1 ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า โดยภาพรวมมีค่า PNI Modified ($PNI_{modified} = 0.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์ ($PNI_{modified} = 0.32$) สอดคล้องกับ พระมหาอุทัย พลเทโว (พลเทพ) (2561) ที่ศึกษาเรื่องบูรณาการพุทธธรรมและศาสตร์พระราชาเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ การบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติธรรมมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่าสภาพปัญหาศูนย์ปฏิบัติธรรม การจัดการด้านวัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับปริมาณการใช้งาน และการจัดเก็บยังไม่เป็นระบบ ระเบียบ ขาดมาตรฐาน (4) ขาดนโยบายและแผนพัฒนาระดับมหาวิทยาลัยในการบริหารจัดการ ศูนย์ปฏิบัติธรรมมหาวิทยาลัยที่เป็นระบบ รองลงมาคือด้านเนื้อหาวิชา ($PNI_{modified} = 0.28$) ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.26$) ด้านผู้เรียน ($PNI_{modified} = 0.18$)

องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชา เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษา ด้านการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประกอบด้วย ๑) หลักการ ๒) วัตถุประสงค์ ๓) เนื้อหา ๔) การจัดการเรียนรู้ ๕) การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับการศึกษาของ กมลฉัตร กล่อมอิม (2565) พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ มี 5 องค์ประกอบ คือ (1.1) หลักการ (1.2) วัตถุประสงค์ (1.3) สารการเรียนรู้ (1.4) กิจกรรมการเรียนรู้ (1.5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ระเบิดจากข้างใน ขั้นที่ 2 มีส่วนร่วม ขั้นที่ 3 องค์กรวม และขั้นที่ 4 สะท้อนองค์ความรู้ สอดคล้องกับ จุฬาร ศิริรังสรรค์ (2565) ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาตามแนวทางศาสตร์พระราชาเพื่อวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า การจัดการเรียนรู้สังคม

ศึกษาตามแนวทางศาสตร์พระราชาเพื่อวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และเงื่อนไขการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาตามแนวทางศาสตร์พระราชาเพื่อวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ (2) ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหา ร่วมกัน (3) ขั้นที่ 3 สะท้อนข้อแลกเปลี่ยน (4) ขั้นที่ 4 ประเมินผลร่วมกัน และ (5) ขั้นที่ 5 สรุปผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับ สมใจ กงเดิม (2564) ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่บูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า รูปแบบการเรียนรู้มี 5 องค์ประกอบได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) สารการเรียนรู้ 4) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน (APPEAR STEP) มีขั้นตอนย่อย ได้แก่ (1) ขั้นตระหนักในความสำคัญ (Awareness) (2) ขั้นนำเสนอบทเรียน (Lesson Presentation) (3) ขั้นฝึกปฏิบัติ/สร้างสรรค์ชิ้นงาน (Practice and Create work) (4) ขั้นประเมินผล (Evaluation) (5) ขั้นคิดวิเคราะห์และนำไปใช้ (Analysis thinking and Application) (6) สะท้อนผลการเรียนรู้และรายงานผล (Reflective and Report)

ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ $80.22/83.89$ ซึ่งถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ $80/80$ ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับการศึกษาของ รุ่งอรุณ พรเจริญและทรงสิริ วิจิราพันธ์ (2563) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาโลกในศตวรรษที่ 21 เรื่อง ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่ามีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนที่ 14.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.47 และมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนที่ 25.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.79 เมื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับกรณิกาสุขงาม (2562) พบว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสิ่งแวดล้อมศึกษาตามศาสตร์พระราชาในการอนุรักษ์ดิน น้ำ และป่าไม้” นิสิตมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดิน น้ำ และป่าไม้ตามศาสตร์พระราชาจริยธรรมสิ่งแวดล้อม และจิตอาสาสิ่งแวดล้อม หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ จุฬาร ศรรังสรรค์ (2565) พบว่านักศึกษามีผลคะแนนการเรียนรู้รายวิชาพลเมืองที่เข้มแข็งหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ สมใจ กงเดิม (2564) ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่บูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลการทดลองใช้รูปแบบใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่บูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ พบว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังการใช้รูปแบบ สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความพึงพอใจของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$ S.D.= 0.30) สอดคล้องกับ จุฬาร ศรียังสรรค์ (2565) ศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาตามแนวทางศาสตร์พระราชาเพื่อวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ สมใจ กงเติม (2564) ศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ที่บูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อรูปแบบการเรียนรู้พบว่า ภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.71)

ด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.62$, S.D. 0.34) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านหลักการ ($\bar{X}=4.77$, S.D. 0.28) รองลงมาคือด้านวัตถุประสงค์ ($\bar{X}=4.66$, S.D. 0.32) ด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.63$, S.D. 0.31) ด้านกระบวนการพัฒนา ($\bar{X}=4.54$, S.D. 0.41) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.52$, S.D. 0.38) สอดคล้องกับ จารุวรรณ ตาลสุกเรือง (2565) ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่าผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบจาก ผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อนำรูปแบบไปประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ พบว่า ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ชัชพล รวมธรรม (2565) ศึกษาเรื่องรูปแบบการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้เรียน พบว่า ผลการประเมินรูปแบบจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านทั้งด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ด้านความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.73$, S.D. 0.37) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านวัตถุประสงค์ ($\bar{X}=4.77$, S.D. 0.35) รองลงมาคือด้าน เนื้อหา ($\bar{X}=4.77$, S.D. 0.31) ด้านหลักการ ($\bar{X}=4.73$, S.D. 0.31) และการวัดและประเมินผล($\bar{X}=4.69$, S.D. 0.39) สอดคล้องกับ จารุวรรณ ตาลสุกเรือง (2565) ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่าผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบจาก ผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อนำรูปแบบไปประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ พบว่า ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ชัชพล รวมธรรม (2565) ศึกษาเรื่องรูปแบบการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้เรียน พบว่า ผลการประเมินรูปแบบจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านทั้งด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

6. องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย



รูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามพบว่า ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชา โดยภาพรวมมีค่า PNI Modified ($PNI_{modified} = 0.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์ ($PNI_{modified} = 0.32$) รองลงมาคือด้านเนื้อหาวิชา ($PNI_{modified} = 0.28$) ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.26$) ด้านผู้เรียน ($PNI_{modified} = 0.18$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้วิจัยต้องพิจารณาเรื่องสื่อ/แหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์ เป็นอันดับแรก จากนั้นจึงพิจารณาด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา และด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงนำไปสู่การพัฒนาปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีองค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา จัดการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล การประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ พบว่ามีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนที่ 14.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.47 และมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนที่ 25.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.79 เมื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพึงพอใจของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายต่อรูปแบบ พบว่า ๑. ด้านผู้สอน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ๒. ด้านสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ๓. ด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และ ๔. ด้านความพึงพอใจในตนเอง พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินประสิทธิผล ด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่งผลต่อการพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ เจตคติ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมและสามารถนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ



แผนภาพที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. มหาวิทยาลัยร่วมมือกันในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ศาสตร์พระราชากับการพัฒนาท้องถิ่น
2. มหาวิทยาลัยควรสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ศาสตร์พระราชาให้เป็นต้นแบบในการเรียนรู้ของคนทุกกลุ่ม

7.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. พัฒนาการจัดการเรียนรู้ศาสตร์พระราชาสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีควรใช้เนื้อหาที่หลากหลายตามบริบทของแต่ละท้องถิ่น
2. พัฒนาการจัดการเรียนรู้ศาสตร์พระราชาสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีควรใช้กระบวนการสอนที่แตกต่างตามคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละท้องถิ่น

7.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรทำการศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศาสตร์พระราชาสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในพื้นที่อื่น ๆ
2. ควรทำการศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ศาสตร์พระราชาสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- กมลฉัตร กล่อมอิม. (2565). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาบนพื้นฐานอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิทยาการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. *วารสารพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต*, 15(1), 118–137.
- กรรณิกา สุขงาม. (2562). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสิ่งแวดล้อมศึกษาตามศาสตร์พระราชาในการอนุรักษ์ดิน น้ำ และป่าไม้* (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- จารุวรรณ ตาลสุกเรือง. (2565). รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- จุฬาร ศิริรังสรรค์. (2565). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาตามแนวทางศาสตร์พระราชาเพื่อวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง. *มนุษยสังคมปริทัศน์*, 24(1), 44–56.
- ซัพล ธรรม. (2564). รูปแบบการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนา



- คุณภาพชีวิตที่ดีของผู้เรียน. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 9(6), 2541–2553.
- พระมหาอุทัย พลเทโว (พลเทพ). (2561). บูรณาการพุทธธรรมและศาสตร์พระราชาเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติธรรมมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- รุ่งอรุณ พรเจริญ, และทรงสิริ วิชิรานนท์. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์. วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม, 10(2), 62–72. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/e-jodil/article/view/235915>
- สมใจ กงเต็ม. (2564). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่บูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร, 23(2), 37.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ. (2561). ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579).